

Hällforshedens friskola, ek förening
Hällfors 38
911 91 Vännäs

2008-11-05
1 (3)
Dnr 54-2008:1032

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Hällfors friskola i Vännäs kommun

Skolinspektionen är en ny myndighet för tillsyn, kvalitetsgranskning och tillståndsprovning sedan 1 oktober. Det innebär att Skolinspektionen svarar för de frågor som Skolverket tidigare svarade för inom detta område. Inspektioner som påbörjats under Skolverkets ansvar drivs vidare och rapporteras av Skolinspektionen.

Skolinspektionen har genomfört inspektion i den fristående förskoleklassen och grundskolan Hällfors friskola i Vännäs kommun. Besök gjordes i skolan den 22–23 april 2008.

Vid utbildningsinspektion tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor ska förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående förskoleklass och grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden; **Kunskaper, Normer och värden samt Ledning och kvalitetsarbete**. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 5 februari 2009 ska Hällforshedens friskola, ekonomisk förening redovisa till Skolinspektionen, avdelningen i Umeå, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolinspektionen avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolinspektionens beslut med anledning av inspektionen

Utbildningen i en fristående grundskola ska ge kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan ska förmedla.

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Hällfors friskola håller god kvalitet och ger eleverna goda förutsättningar för den fortsatta utbildningen. Skolans närhet till naturen ger goda möjligheter att utnyttja naturen i undervisningen.

Det är inspektörernas intryck att skolan upplevs som attraktiv vilket innebär att barn och elever som normalt inte ingår i skolans geografiska upptagningsområde söker sig till skolan. Hällfors friskola upplevs av inspektörerna som en verksamhet där alla blir sedda och där alla känner alla. De intervjuade eleverna trivs genomgående på skolan, känner lust att lära och de intervjuade föräldrarna är nöjda med den utbildning som erbjuds.

Förskoleklassens verksamhet ger ett gott intryck på inspektörerna. Verksamheten bygger mycket på att lära genom lek, och bedöms av inspektörerna ge barnen en god grund för fortsatt undervisning i grundskolan.

Kunskapsresultaten på skolan är i huvudsak goda där de flesta elever når målen för undervisningen. Skolan följer upp elevernas resultat i ämnena svenska, matematik och engelska och utvärderar resultaten, men inspektionen visar att uppföljning och utvärdering av resultaten i övriga ämnen bör utvecklas liksom dokumentationen av resultaten. Undervisningen bedrivs av en engagerad och i huvudsak väl utbildad personal och med en rektor som är väl förtrogen med verksamheten.

Inspektionen visar att eleverna får tillgång till särskilt stöd vid behov. Skolan har valt att följa elevernas kunskapsutveckling med hjälp av individuella utvecklingsplaner, men dessa bör kompletteras till att omfatta elevernas samlade undervisning för att bli de dokument för utveckling som de är tänkta att vara.

Genomförandet av undervisningen i hem- och konsumentkunskap och trä- och metallslöjd behöver ses över för att säkerställa att undervisningen ger eleverna kunskaper som till art och nivå motsvarar utbildningen i det offentliga skolväsendet.

Skolan bedriver ett kontinuerligt och väl genomtänkt arbete med normer och värden vilket visar sig genom att de intervjuade eleverna känner sig trygga på skolan. Skolans likabehandlingsplan bör dock kompletteras. Elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagandet för den egna utbildningen är ett annat område som bör utvecklas ytterligare.

Kvalitetsarbetet upplevs av inspektörerna i huvudsak vara väl utvecklat och kvalitetsredovisningen väl genomarbetad även om den tydligare bör fokusera på utvärdering

av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen. Huvudmannen måste även se över de avgifter som finns i verksamheten.

Följande område inom Hällfors friskolas verksamhet visar sådan brist att den snarast måste åtgärdas.

- Undervisningen i trä- och metallslöjd genomförs av lärare som inte är anställd av skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Kvalitetsarbetet behöver utvecklas så att det i större utsträckning omfattar alla ämnen, och särskilt bör dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att den tydligare innehåller en bedömning av skolans resultat i förhållande till målen.
- Likabehandlingsplanen bör förbättras.
- Elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande för sin egen utbildning bör förbättras.
- Skolan behöver säkerställa att verksamheten är avgiftsfri.
- Undervisningen i ämnena slöjd samt hem- och konsumentkunskap bör förbättras.

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
T.f. Avdelningschef

Stefan Persson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Sten Svanholm och Jonas Hedström deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Vännäs kommun
Övriga enligt fastställd sändlista.

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Hällfors friskola

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Hällfors friskola den 22–23 april 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är den andra inspektionen av skolan sedan den startade sin verksamhet 1996. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 1998. I Skolverkets beslut (dnr 1998:194) den 2 december 1998 konstaterade Skolverket att Hällfors friskola alltjämt uppfyllde kraven på godkännande och hade fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Inspektion).

Inspektionen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Hällfors friskola intervjuades rektorn, lärarna, ett urval av elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte även lektioner i årskurserna 1–6 samt verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Huvudmannen för Hällfors friskola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolinspektionen har i samband med inspektionen haft kontakt med Vännäs kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Ingen information som använts i inspektionen har då framkommit.

Beskrivning av Hällfors friskola

Skolan	Antal elever
Förskoleklass	8
Grundskola	28

Skolverket godkände Hällfors friskola som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 1995:1442) den 19 december 1995. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag från elevernas hemkommuner. Skolans inriktning är allmän och profilen är estetisk innehållande musik, hantverk och drama/teater. Skolan följer läroplanen för det offentliga skolväsendet, Lpo 94 med tillhörande kursplaner.

Skolverket godkände Hällfors friskola för bedrivande av verksamhet i förskoleklassen genom beslut (dnr 43-2002:4085) den 28 april 2003.

Huvudman för skolan är Hällforshedens friskola, ekonomisk förening med organisationsnummer 769601-7008.

Hällfors friskola startade sin verksamhet höstterminen 1996 med grundskolans årskurser 1–6 sedan kommunen lagt ned den kommunala skolverksamheten.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 36 elever. Alla elever är folkbokförda i Vännäs kommun.

Hällfors är en mindre by i Vännäs kommun ungefär 8 km norr om centralorten. Skolan ligger naturskönt belägen med skog och natur inpå knuten. Skolans huvudbyggnad i trä och tegel är från 1956, men den gamla skolbyggnaden intill från 1921 används fortfarande i mindre omfattning till slöjdundervisning.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Hällfors friskola håller god kvalitet och ger eleverna goda förutsättningar för den fortsatta utbildningen. Skolans närhet till naturen ger goda möjligheter att utnyttja naturen i undervisningen.

Det är inspektörernas intryck att skolan upplevs som attraktiv vilket innebär att barn och elever som normalt inte ingår i skolans geografiska upptagningsområde söker sig till skolan. Hällfors friskola upplevs av inspektörerna som en verksamhet där alla blir sedda och där alla känner alla. De intervjuade eleverna trivs genomgående på skolan, känner lust att lära och de intervjuade föräldrarna är nöjda med den utbildning som erbjuds.

Förskoleklassens verksamhet ger ett gott intryck på inspektörerna. Verksamheten bygger mycket på att lära genom lek, och bedöms av inspektörerna ge barnen en god grund för fortsatt undervisning i grundskolan.

Kunskapsresultaten på skolan är i huvudsak goda där de flesta elever når målen för undervisningen. Skolan följer upp elevernas resultat i ämnena svenska, matematik och engelska och utvärderar resultaten, men inspektionen visar att uppföljning och utvärdering av resultaten i övriga ämnen bör utvecklas liksom dokumentationen av resultaten. Undervisningen bedrivs av en engagerad och i huvudsak väl utbildad personal och med en rektor som är väl förtrogen med verksamheten.

Inspektionen visar att eleverna får tillgång till särskilt stöd vid behov. Skolan har valt att följa elevernas kunskapsutveckling med hjälp av individuella utvecklingsplaner, men dessa bör kompletteras till att omfatta elevernas samlade undervisning för att bli de dokument för utveckling som de är tänkta att vara.

Genomförandet av undervisningen i hem- och konsumentkunskap och trä- och metallslöjd behöver ses över för att säkerställa att undervisningen ger eleverna kunskaper som till art och nivå motsvarar utbildningen i det offentliga skolväsendet.

Skolan bedriver ett kontinuerligt och väl genomtänkt arbete med normer och värden vilket visar sig genom att de intervjuade eleverna känner sig trygga på skolan. Skolans likabehandlingsplan bör dock kompletteras. Elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagandet för den egna utbildningen är ett annat område som bör utvecklas ytterligare.

Kvalitetsarbetet upplevs av inspektörerna i huvudsak vara väl utvecklat och kvalitetsredovisningen väl genomarbetad även om den tydligare bör fokusera på utvärdering av elevernas kunskapsresultat i alla ämnen. Huvudmannen måste även se över de avgifter som finns i verksamheten.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Undervisningen i trä- och metallslöjd leds av lärare som inte är anställd av skolan (9 kap. 2 § skollagen).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Kvalitetsarbetet behöver utvecklas så att det i större utsträckning omfattar alla ämnen, och särskilt bör dokumentationen av elevernas kunskapsutveckling förbättras.
- Kvalitetsredovisningen bör utvecklas så att den tydligare innehåller en bedömning av skolans resultat i förhållande till målen.
- Likabehandlingsplanen bör förbättras.
- Elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande för sin egen utbildning bör förbättras.
- Skolan behöver säkerställa att verksamheten är avgiftsfri.
- Undervisningen i ämnena slöjd samt hem- och konsumentkunskap bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitets skala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet målen för utbildningen.

Kommentar:

Eleverna når goda resultat på de nationella proven i årskurs 5. De flesta elever når målen i alla ämnen. Eleverna i årskurs 2 visar goda läsresultat på tester som genomförs och språkbobservationer som gjorts i förskoleklassen har även de visat på bra resultat.

Kunskapsutveckling och resultat i andra ämnen än svenska engelska och matematik är enligt inspektörerna svåra att få en uppfattning om eftersom det saknas sammanställningar av detta på skolnivå. Det är viktigt för skolan att förbättra denna del av sitt kvalitetsarbete för att kunna utvärdera undervisningen och den pedagogiska verksamheten som helhet.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om skolan informerar elever och föräldrar om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Personalen följer upp elevernas resultat genom LUS-scheman, diagnoser och nationella ämnesprov. Uppföljningen av elevernas resultat sker i första hand i ämnena svenska, matematik och engelska. Skolan arbetar dock på att utveckla uppföljningen och utvärderingen i övriga ämnen. Utvecklingssamtal genomförs varje termin där elevernas skolgång diskuteras och individuella utvecklingsplaner utarbetas. Elevernas kunskapsutveckling i ämnena matematik, svenska och engelska finns dokumenterade i IUP-pärmen medan kunskapsutvecklingen i övriga ämnen redovisas muntligt. Inspektörerna vill framhålla att i de utvecklingsplaner som utarbetas från och med höstterminen 2008 ska läraren ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i.

Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Uppföljning av alla ämnen

Lärarna ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål. Kunskapsutvecklingen ska följas upp i samtliga ämnen. Skolan ska också systematiskt följa upp och analysera de samlade kunskapsresultaten. Med stöd av kunskapsuppföljningen ska individanpassning av undervisningen göras.

Uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling sker på Hällfors skola men företrädesvis i ämnena svenska, matematik och engelska. Inspektörerna bedömer därför att uppföljningen och utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling bör utvecklas till att omfatta elevernas samlade utbildning och dokumenteras tydligare.

1.3 Bedömning och betygssättning**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling,
- om lärarna vid bedömning utgår från de nationella målen i kursplanerna.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Läraren ska utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling samt muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen och informera rektorn.

Lärarna på Hällfors skola gör fortlöpande en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling. Inför utvecklingssamtalen sker en bedömning av elevernas kunskapsutveckling med fokus på ämnena matematik, svenska och engelska, en bedömning som dock bör dokumenteras bättre, se bedömningspunkt 1.2. De nationella ämnesproven är ett viktigt underlag för skolan vid bedömning av kunskapsutvecklingen i svenska, matematik och engelska.

1.4 Genomförande av utbildningen**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- Om målen för utbildningen anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetsätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är saklig och allsidig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Skolans genomförande av utbildningen håller genomgående god kvalitet. Undervisningen sker åldersblandat där eleverna arbetar på olika kunskapsnivåer. Enligt skolan skapar arbetssättet en tydlig lust att lära. Lärarna är engagerade i sitt arbete och i eleverna. Skolans utbildning styrs av den nationella läroplanen för det offentliga skolsystemet, Lpo 94, med tillhörande kursplaner. Skolan har även utarbetat lokala kursplaner knutna till de nationella kursplanerna.

Enligt skollagen ska utbildningen i förskoleklassen stimulera varje barns utveckling och lärande och ligga till grund för fortsatt skolgång. Verksamheten i förskoleklassen i Häll-

fors friskola är av god kvalitet och ger därmed barnen goda förutsättningar för den fortsatta skolgången. Inom bedömningsområdet finns dock behov av följande förbättringsinsats:

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Vid intervjuerna framkommer att eleverna vid Hällfors friskola har ett begränsat inflytande över sin utbildning genom de möjligheter att påverka undervisningssituationen som finns. En anledning till detta kan enligt inspektörerna vara att skolans information till eleverna om målen för utbildningen i huvudsak omfattar ämnena matematik, svenska och engelska. Skolan genomför även klassråd och elevråd som forum för elevernas inflytande över skolgemensamma frågor. Dessa genomförs dock endast sporadiskt. Personalen anser att eleverna behöver tränas mer i att ta ett eget ansvar för sin utbildning. Samtal med elever och personal visar också att intresset hos eleverna för att påverka och delta i beslutsprocesser på skolan är svagt. Inspektörerna bedömer därför att skolan behöver förbättra elevernas inflytande i undervisningssituationen liksom elevernas inflytande i skolgemensamma frågor. För att uppnå detta bör skolans information till eleverna om målen för utbildningen i samtliga ämnen också förbättras.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Vid intervjuerna framkommer åsikter om att undervisningen till vissa delar bedrivs på samma sätt för alla elever och därmed på ett sätt som innebär att individanpassningen kan utvecklas ytterligare. Inspektionen visar dock att undervisningen till stora delar sker på ett individanpassat sätt.

Eleverna får genomgående det stöd de har behov av. Stödet ges både inom ordinarie klass eller grupps ram och utanför denna. För elever på Hällfors friskola som får särskilda stödåtgärder utarbetas åtgärdsprogram, som dock kallas utvecklingsprogram. Inspektörerna vill framhålla att det är viktigt att rätt begrepp används så att missförstånd inte uppkommer.

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektionen visar att Hällfors friskola präglas av en i huvudsak trygg skolmiljö där eleverna trivs och känner en lust att lära. Inom bedömningsområdet finns dock behov av följande förbättringsinsats:

Likabehandling

I lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever uttrycks ett absolut förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling. Huvudmannen för verksamheten ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja de mål som anges i lagen. Huvudmannen ska vidare se till att det finns en utarbetad likabehandlingsplan för varje enskild verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Planen ska årligen följas upp och ses över.

Skolan bedriver ett aktivt värdegrundsarbete och har en utarbetad likabehandlingsplan. Planen utgår inte på ett tydligt sätt från en aktuell kartläggning och är inte daterad. Inspektörerna bedömer därför att likabehandlingsplanen bör förbättras i dessa avseenden.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden,
- om varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Verksamheten bedrivs på ett sätt som överensstämmer med författningarna vad gäller undervisningstid och valmöjligheter. Skolan har till Skolinspektionen redovisat en timplan som väl överensstämmer med det offentliga skolväsendets. Förskoleklassens omfattning av verksamheten bedrivs i enlighet med författningarnas krav.

Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser och åtgärder:

Avgifter i verksamheten

En fristående skola ska stå öppen för alla barn som har rätt till utbildning inom motsvarande skolform. Utbildningen vid fristående skolor ska vidare vara avgiftsfri. I verksamheten får dock förekomma enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Vid intervjuer framkommer uppgifter att skolan tar ut avgifter för vissa delar av verksamheten och låter skolresor anordnas på skoltid som delvis finansieras av elever och

föräldrar. Inspektörerna bedömer därför att Hällfors friskola behöver se över reglerna för avgifter i verksamheten så att författningarnas krav på en avgiftsfri skola uppfylls.

Utrustning och lokaler

Utbildningen bedrivs i huvudsak med en utrustning och med lokaler som ger förutsättningar för en undervisning som ger kunskaper som till art och nivå motsvarar kunskaperna i det offentliga skolsystemet. Undervisningen i två ämnen skiljer sig från denna bild.

I ämnet hem- och konsumentkunskap sker undervisningen huvudsakligen genom att en elev varje onsdag hjälper till i skolmatsalen med att baka, laga mat, servera, städa m.m. Undervisningen bedrivs då av husmor som saknar pedagogisk utbildning. Enligt intervjuer redovisar husmor i begränsad omfattning elevernas kunskapsutveckling i ämnet i förhållande till de nationella målen till rektor. Skolans rektor bedömer dock att eleverna får en undervisning som till art och nivå motsvarar den undervisning som ges inom det offentliga skolväsendet. Inspektörerna bedömer dock som tveksamt om eleverna med detta sätt att organisera och genomföra undervisningen ges förutsättningar att få kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar det som ges i det offentliga skolväsendet. I målen för ämnet anges bland annat att eleverna ska kunna samarbeta med andra vid arbete med olika uppgifter. Inspektörerna bedömer att undervisningen i hem- och konsumentkunskap bör förbättras.

I ämnet trä- och metallslöjd genomförs undervisningen av en förskollärare från det närbelägna förskolekooperativet. Slöjdläraren är inte anställd av skolan utan byter arbetsuppgifter med en av skolan anställd lärare. Undervisningen bedrivs dels som utomhusundervisning under delar av skolåret, dels i slöjdsal på övervåningen i det före detta skolhuset när temperaturen medger detta. Slutligen bedrivs delar av undervisningen i källarvåningen till slöjdlärarens bostad som ligger i nära anslutning till skolan. Utrustning och materielltillgång är enligt inspektörernas bedömning begränsad och gör att undervisningen i stor utsträckning fokuseras på träslöjd. Inspektörerna bedömer att kvaliteten på undervisningen i trä- och metallslöjd bör förbättras. Den begränsade tillgången till material, utrustning och lokal gör det tveksamt om undervisningen ger eleverna kunskaper och färdigheter som till art och nivå motsvarar de som ges i det offentliga skolväsendet.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Personalen har i huvudsak utbildning för den undervisning de bedriver. Undantag från detta är verksamheten i förskoleklassen samt undervisningen i hem- och konsumentkunskap och trä- och metallslöjd. Enligt inspektörernas bedömning har personalen som helhet även goda insikter i de föreskrifter som styr verksamheten. Skolan har en fortbildningsplan för personalen. Vid inspektionen framkommer att personalen får fortbildning i rimlig omfattning inom de områden där behov finns.

En av skolans lärare är även rektor på trettio procent av sin tjänst. Rektorn för skolan har både utbildning till textilslöjdlärare och till grundskollärare 4-9. Rektorn har även lång lärarerfarenhet både från kommunal skolverksamhet och från Hällfors friskola samt erfarenhet från rektorsarbete vid Hällfors friskola sedan 2000. Rektorn har dock inte gått den statliga rektorsutbildningen. Inspektörerna bedömer att rektorn genom sin utbildning och erfarenhet har goda förutsättningar att leda verksamheten vid skolan.

3.3 Rektorns ansvar**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektorn som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att rektorn är väl förtrogen med såväl rektors ansvarsområde som skolans verksamhet. Vid intervjuerna med skolans personal framkommer även att personalen uppfattar rektorn som en pedagogisk ledare av verksamheten. Det är också inspektörernas bedömning.

Rektorn tar ansvaret för uppföljning och utvärdering av skolans resultat även om in-

spektörerna som tidigare påpekats bedömer att skolan tydligare bör följa upp och utvärdera verksamheten i alla ämnen. Inspektionen har vidare visat att beslut fattas på skolan i enlighet med författningarnas krav. Rektor genomför även registerkontroll vid nyanställningar på skolan enligt lagen om registerkontroll.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inom bedömningsområdet finns behov av följande förbättringsinsatser:

Systematiskt kvalitetsarbete

En skolas verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionalitet är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället.

Skolan bedriver ett till stora delar genomtänkt kvalitetsarbete. Inom detta kvalitetsarbete följer man upp och utvärderar verksamheten utifrån de mål som styr skolans verksamhet. Skolans uppföljning och utvärdering omfattar dock som tidigare nämnts inte på ett tydligt sätt alla ämnen i samma utsträckning. Den uppföljning och utvärdering som genomförs dokumenteras sedan i skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att skolans uppföljning och utvärdering bör utvecklas så att den tydligare omfattar alla ämnen som underlag för skolans förbättringsarbete.

Kvalitetsredovisning

Varje skola ska årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Hällfors friskolas kvalitetsredovisning fokuserar inom området kunskapsresultat i hu-

vudsak på ämnena svenska, matematik och engelska. I kommande kvalitetsredovisning kommer skolan att redovisa måluppfyllelsen i alla ämnen. Kvalitetsredovisningen innehåller endast i begränsad omfattning åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen för att bli ett effektivt verktyg i skolans förbättringsarbete för ökad måluppfyllelse tydligare bör fokusera på måluppfyllelsen gentemot de nationella målen i alla ämnen och åtgärder för hur skolan kan nå ökad måluppfyllelse.

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet,
- om huvuddelen av skolans undervisning bedrivs med hjälp av lärare som är anställda av skolan,
- om utbildningen sker inom ramen för tillståndet.

Bedömning av området Huvudmannaskap och tillstånd:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Ekonomiska föreningen Hällforshedens friskola har tillstånd att bedriva verksamhet i förskoleklass samt grundskolans årskurser 1-6. Inspektörerna konstaterar att den verksamhet som bedrivs av huvudmannen är i enlighet med de tillstånd som finns.

Inom bedömningsområdet finns dock behov av följande förbättringsinsats:

Undervisning av lärare anställda av skolan

Skolan drivs av ekonomiska föreningen Hällforshedens friskola som också innehar tillståndet för skolverksamheten. Huvuddelen av personalen på skolan är också anställd av skolan. Detta gäller dock inte slöjdläraren som används genom att tjänster byts med en av skolan anställd lärare. Inspektörerna bedömer i detta avseende att användandet av personal som inte är anställd av skolan strider mot författningarna.

3.6 Stabilitet

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan har ett stabilt elevunderlag och en stabil ekonomi så att skolans varaktighet och elevernas fortsatta skolgång kan garanteras.

Bedömning av området Stabilitet:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet

Motivering:

Inspektörerna bedömer att verksamheten vid Hällfors friskola har den stabilitet som krävs för att få fortsatt tillstånd och rätt till bidrag. Elevunderlaget har under skolans existens varit relativt lågt men stabilt. Skolan har till Skolinspektionen redovisat en elevprognos som tyder på en fortsatt stabil elevutveckling. De ekonomiska förutsättningarna ger också en stabil bild även om skolan gärna skulle se en ökad elevtillströmning som skulle ge skolan ytterligare ekonomiska förutsättningar.

2008-11-05 Umeå

Stefan Persson

Sten Svanholm